

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105
 ที่เกษตรกรผลิตให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวนิตยา ชัยคำ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทัศน์ อินทร์คัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ สุทธสุภา	กรรมการ
นายพัฒนกร ยาวิไชย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุษฎิณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ที่เกษตรกรผลิตให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดเชียงใหม่และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 116 ราย การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test)

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุมากกว่า 40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 แรงงานในครัวเรือน 1-2 คน สภาพพื้นที่ปลูกข้าวส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาดอน เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เพื่อใช้ในการผลิตการเกษตร การใช้ปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ใช้สูตร 16-20-0 ใส่นะระยะแตกกอ และระยะตั้งท้อง เมล็ดพันธุ์ที่

ใช้ปลูก 5 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการตรวจพันธุ์ปิ่นในนาข้าว การเก็บเกี่ยวใช้แรงงานคนในเดือนพฤศจิกายน และนวดข้าวโดยใช้เครื่องจักรกล

การทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (ความชื้น ความงอก และพันธุ์ปิ่น) อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) ได้แก่ เพศ อายุของเกษตรกร ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์และมีนัยสำคัญยิ่ง ($P < .01$) คือการเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน

ปัญหาในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ได้แก่ต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูง เมล็ดพันธุ์ที่ใช้มีพันธุ์ปิ่น การขนส่งเมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งผลิตไปสู่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 ไม่สะดวกและปัญหาการทำลายของโรคและแมลง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ ควรมีการควบคุมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การปลูก การเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์

Independent Study Title	Factors Affecting the Seed Quality of Khao Dok Mali 105 Produced by Farmers for Chiang Mai Seed Center No. 7		
Author	Miss Nittaya Chaicum		
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension		
Examining Committee :	Asst. Prof.Dr.Wallratat	Intaruccomporn	Chairman
	Assoc.Prof.Dr.Pai boon	Suthasupa	Member
	Mr.Patakorn	Yawichai	Member
	Asst.Prof.Dusdee	Na lampang	Member

Abstract

The objectives of this study were to determine factors affecting the seed quality of Khao Dok Mali 105 of farmers for Chiang Mai Seed Center No. 7, Chiang Mai Province and to study the problems obstacles and recommendation in the product of Khao Dok Mali 105.

Samples studied were drawn from 116 farmers supplied by Center No. 7. Using Data Collection was done through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, maximum, minimum, mean, standard deviation and Chi-square test.

The results of the study showed that most of the rice farmers were male and were above 40 years of age. Most of them have finished primary education or below and have much experience in the production of Khao Dok Mali 105. Family labor for the farm usually consisted of 1-2 persons. Most rice farms were located in the highland areas. Nearly all farmers have loaned from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) for farm production. Most of them applied 16-20-0 soil fertilizer during tillering and fertilization, and have planted 5 kilograms of rice seeds per rai. Most farmers have usually conducted seed purity

tests in their rice paddies. Harvesting was done manually during November followed by mechanical threshing.

Testing of hypothesis found that sex, age and experience in rice seed production were found to be correlated significantly ($P < .05$) and manual harvesting was found highly significant ($P < .01$) towards seed quality (moisture, germination and seed impurities).

The problems in rice seed production of Khao Dok Mali 105 were high investment, rice seed production consisted of seed impurities, inconvenience while transporting harvested seeds from the farm to the Seed Center No. 7 and disease and pest destruction.

Recommendations from this study were should be control the production of Khao Dok Mali 105 in order that every production stage would be at a standard quality such as planting, harvesting and seed storage.